
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

„Výchova je příklad a láska, nic víc.“

Charakteristika vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vyučování vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví probíhá v 6. a 7. ročníku 1 hodinu týdně.

Průřezová témata jsou do vzdělávacího oboru zařazena okrajově a aktuálně:
Osobnostní a sociální výchova (OSV), Multikulturní výchova (MKV), Mediální výchova (MV).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v osobním a občanském životě
- získané poznatky propojuje s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly
  - při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů
  - jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě
- přemýšlí o problému a jeho příčinách
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledá vhodné řešení
- své návrhy porovnává s praktickým životem

Učitel

- zařazuje vhodné aktivity a metody
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá druhým, snaží se jim porozumět
- aktivně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektuje názory ostatních

Učitel

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žák

- je si vědom svých práv a povinností ve škole, v rodině, ve společnosti
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí
- oceňuje a chrání naše kulturní dědictví a tradice
- respektuje požadavky na zdravé životní prostředí

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování

Kompetence pracovní

Žák

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě
- plní povinnosti, dodržuje vymezená pravidla
- chrání své zdraví i zdraví druhých

Učitel

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel
- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Projekty, exkurze a besedy
Žák: ➤ uvědomí si sebe sama ve vztahu k druhým lidem	Úvod k výuce výchovy ke zdraví ➤ všichni jsme lidé ➤ sebepoznání a sebepojetí		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí roli muže a ženy v naší společnosti ➤ uvědomí si sebe sama ve vztahu k různým sociálním rolím ➤ umí vyjádřit své názory a pocity týkající se určitých zvyklostí rodiny ➤ porozumí významu rodiny pro utváření osobnosti dítěte a jeho výchovu 	<p>Život v rodině</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rodina, postavení a role ženy a muže ➤ vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte 	<p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>VO – funkce rodiny, úplná a neúplná rodina</p> <p>D – matriarchát, patriarchát</p> <p>Př – péče o potomstvo u zvířat</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje v různých situacích ➤ toleruje poruchy komunikace ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ➤ zaujímá odmítavý postoj ke komunikaci ponižující a zesměšňující člověka ➤ vyvaruje se negativních projevů komunikace (vulgarismy, agresivita) ➤ umí naslouchat druhému člověku ➤ chápe význam lidských hodnot kamarádství, přátelství, láska ➤ rozvíjí sociální dovednosti přispívající k navázání a udržení kamarádství, přátelství, lásky 	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikace v rodině, ➤ komunikace mezi vrstevníky, parta ➤ kamarádství, přátelství, láska ➤ mezilidské vztahy, komunikace a kooperace ➤ vztahy ve dvojici ➤ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity 	<p>OSV – komunikace, mezilidské vztahy</p> <p>Čj – verbální a neverbální komunikace</p> <p>Př – dorozumívání zvířat</p> <p>Cizí jazyky</p> <p>Lv – knihy o kamarádství</p> <p>Hv – písničky o kamarádství</p> <p>Lv. D – slavné literární a historické dvojice symbolizující lásku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí vazbě mezi zdravím a nemocí ➤ zaujímá pozitivní postoje k zásadám zdravého životního stylu ➤ hledá souvislosti mezi nedodržením zdravého životního stylu a možným vznikem nemoci ➤ umí vyjádřit své názory, pocity a postoje k řešenému problému ➤ využívá důvěry a spolupráce při řešení konfliktní situace 	<p>Rozvoj osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ utváření vědomí vlastní identity ➤ duševní a tělesné zdraví ➤ stres a jeho vztah ke zdraví ➤ duševní hygiena ➤ zdraví životní styl, prevence ➤ vyrovnávání se s problémem ➤ seberegulace a sebeorganizace činností a chování ➤ zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování 	<p>OSV – psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dopad vlastního jednání a chování ➤ morální rozvoj 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje a popíše krizové situace v životě dítěte ➤ zaujímá odmítavý postoj k šikanování ➤ zná zařízení pro pomoc v krizi ➤ dokáže vyhledat kontaktní adresy a telefony na zařízení pro pomoc v krizi ve svém okolí ➤ rozvíjí sociální dovednosti – podpora, pomoc druhému, empatie, spolupráce, tolerance ➤ využívá správné komunikace včetně aktivního naslouchání k rozvoji empatie 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ způsoby chování v krizových situacích ➤ dětská krizová centra, linky důvěry ➤ bezpečné chování 	OSV – mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Beseda s policistou
<ul style="list-style-type: none"> ➤ naplánuje režim dne respektující zdravý životní styl ➤ zhodnotí nezastupitelné místo pohybových aktivit v životě dítěte i dospělého ➤ porovná pozitiva a negativa trávení volného času u televize, videa, počítače 	<p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci ➤ podpora zdraví a její formy ➤ podpora zdraví v komunitě ➤ hygiena prostředí – vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota ➤ tělesná a duševní hygiena, intimní hygiena chlapců a dívek ➤ odívání ➤ denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim ➤ volný čas 	OSV – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času, psychohygiena) MV – fungování a vliv médií ve společnosti (v každodenním životě jednotlivce) ICT – počítačová gramotnost	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ obhájí význam zdravé výživy pro fyzické a psychické zdraví člověka ➤ uvědomuje si přednosti a slabiny svého způsobu stravování ➤ zaujímá kritický postoj k reklamě nejen v oblasti výživy ➤ uvede klady a zápory vlivu energetické hodnoty potravin na zdraví člověka ➤ zdůvodní důležitost vitamínů a minerálů pro zdraví člověka ➤ dodržuje zásady pitného režimu ➤ vysvětlí rozdíly mezi základními způsoby zpracování potravin ➤ dokáže vybrat správné potraviny při sestavování jídelníčku ➤ umí poskytnout první pomoc v kuchyni 	<p>Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vliv výživy na zdravotní stav člověka ➤ zásady zdravého stravování, pitný režim ➤ výživová hodnota potravy, energetická potřeba organismu ➤ způsoby technologie zpracování potravin ve vztahu ke zdravé výživě ➤ sestavování jídelníčku 	<p>Z – pěstování plodin a pochutin v různých státech D – z historie upravování potravin Př – subtropické ovoce Vv – výtvarná díla inspirovaná jídlem a hostinami</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví si svůj žebříček hodnot ➤ dává do souvislosti změnu pohledu člověka na svět a změnu hodnotového systému ➤ pochopí negativa drogové závislosti ➤ zdůvodní škodlivost kouření a alkoholu pro lidský organismus ➤ reaguje na škodlivost reklamy na tabákové výrobky a alkohol 	<p>Prevence zneužívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pozitivní životní cíle a hodnoty ➤ droga, závislost ➤ alkohol, alkoholismus ➤ kouření, nikotin, pasivní kuřáctví ➤ centra odborné pomoci ➤ manipulativní reklama a informace 	<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k reklamě)</p> <p>M – finanční stránka kouření</p> <p>ICT – statistické údaje o kouření a spotřebě alkoholu v ČR</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí příčinám tělesných a duševních změn v období dospívání ➤ pochopí odlišnosti dospívání chlapců a dívek ➤ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<p>Sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dětství, puberta, dospívání ➤ proměny člověka v období dospívání ➤ vztahy mezi chlapci a děvčaty 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu</p>	<p>Spolupráce s SVČ Lužánky: program „Rodina, láska, sex a já“</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí se zachovat rychle a účelně v situacích ohrožujících život ➤ zná základní obvazové techniky ➤ rozpozná zástavu dýchání, provede vyčištění ústní dutiny a umělé dýchání ➤ uvede zraněného do stabilizované polohy ➤ umí zastavit krvácení ➤ přivolá odbornou pomoc ➤ chrání své zdraví, nevystavuje se lehkomyšlně nebezpečí ➤ neohrožuje zdraví ostatních 	<p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zásady první pomoci 	<p>Tv – nácvik první pomoci</p>	
--	---	---------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví
Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Projekty, exkurze a besedy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí právům a povinnostem členů rodiny ➤ uvědomí si důležitost vzájemného respektování potřeb členů rodiny a rozdělení povinností k vytváření pohody v rodině ➤ uvede přednosti a nedostatky soužití v rodině, uvědomuje si příčiny nesouladu v rodině ➤ zamýšlí se nad estetikou bydlení a stolování ➤ uvědomuje si ekonomické stránky života rodiny 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ práva a povinnosti členů rodiny, rodičovská zodpovědnost ➤ domov, domácí pohoda, domácí násilí, rozvod ➤ komunikace v rodině ➤ estetika bydlení ➤ stolování, servírování, etika ➤ ekonomika domácnosti, rodinný rozpočet 	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Čj – komunikace verbální a neverbální</p> <p>Př – dorozumívání živočichů</p> <p>M – plán bytu, sestavení rodinného rozpočtu</p> <p>D, Vv – z historie stolování</p> <p>VO – rodina</p> <p>Lv – díla, pohádky a rčení o šetrnosti, lakotě, hamižnosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného a šťastného života ➤ vnímá rizika přetíženosti organismu a respektuje možnosti relaxace podle individuálních potřeb ➤ vyjmenuje nejčastější cesty šíření nákazy a nemocí a možnosti prevence ➤ pochopí souvislost mezi zdrojem, původcem a příznaky infekčního onemocnění ➤ uvědomí si rozdíl mezi nemocí a postižením ➤ zamýšlí se nad právy postižených lidí a respektováním jejich potřeb okolím ➤ rozvíjí etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým ➤ dodržuje zásady péče o zdraví 	<p>Klíče ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdraví, nemoc, dědičnost, způsob života, životní a sociální prostředí ➤ infekční choroby, hygiena, význam očkování a prevence ➤ základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví nebo sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ➤ ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění ➤ život s handicapem ➤ hlavní zásady péče o zdraví ➤ ochrana před různými chorobami, chronickým onemocněním, preventivní a léčebná péče, základy první pomoci ➤ civilizační choroby ➤ podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy</p> <p>Př – hmyz a parazité</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí vztahu mezi výživou a zdravím jedince ➤ srovnává stravovací zvyklosti českého národa se stravováním jiných národů ➤ toleruje odlišnosti ve stravování jiných kultur ➤ aplikuje osvojené poznatky o zdravé výživě při sestavování konkrétního jídelníčku ➤ na příkladech zdůvodní klady a zápory alternativních způsobů výživy ➤ zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy 	<p>Zdravá výživa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdravá výživa a její vliv na tělesný růst a duševní vývoj dítěte ➤ rozdílnost stravování v historickém vývoji a ve vztahu ke kultuře a tradicím národa ➤ výživová hodnota potravy ➤ alternativní výživa a poruchy příjmu potravy ➤ abeceda zdravé výživy 	<p>MKV – kulturní diferenciacce (respektování zvláštností etnik)</p> <p>D – stravování v historickém vývoji Lv – J. Neruda „Romance o Karlu IV.“ M – konstrukce pyramidy výživy ICT – www stránky Ministerstva zdravotnictví ČR (normy související s kvalitou potravin)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si historické souvislosti týkající se problematiky zneužívání léčiv, drog ➤ pochopí pojem droga a proces vzniku závislosti na drogách ➤ vnímá škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na zdraví jedince ➤ uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka ➤ dává do souvislosti distribuci drog a porušování zákonů ➤ uvědomuje si záludnost drog a jejich roli v životě člověka ➤ projevuje odpovědný přístup k trávení volného času s kamarády bez sociálně patologických jevů ➤ uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ➤ analyzuje odlišnosti v taktikách reklamních agentur propagujících tabákové výrobky a alkoholické nápoje ➤ uvede přednosti a nedostatky prevence zneužívání dopingu a ochrany zdraví 	<p>Zneužívání návykových látek</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ léčiva, drogy ➤ historické souvislosti v otázkách zneužívání léčiv, drog ➤ nejčastěji užívané drogy (káva, alkohol, cigarety) ➤ drogy a jejich účinky, dělení drog ➤ auto-destruktivní závislosti- psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) ➤ násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost ➤ doping, účinky dopingových látek na lidský organismus ➤ drogy a legislativa, systém prevence drogové závislosti ➤ vznik závislosti, volnočasové aktivity ➤ nácvik odmítání 	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, hodnoty, postoje, praktická etika MV – fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>D – omamné látky v dějinách (starověký Egypt, antické Řecko a Řím) Vv – představa účinku drog na lidský organismus Lv – knihy a filmové scénáře s tematikou drog</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si životní situace nebezpečné pro fyzické a psychické zdraví ➤ porozumím vztahům mezi násilím, nebezpečím a ohrožením zdravím a života ➤ aplikuje osvojené poznatky o osobní bezpečí na situace ve svém běžném životě ➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nebezpečné situace, adrenalinové sporty, agrese ➤ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ve sportu a v silničním provozu ➤ rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy</p> <p>VO – Úmluva o právech dítěte SP – vlastnosti osobnosti vedoucí k úspěchu Tv – nácvik poskytnutí první pomoci</p>	<p>Beseda s policistou</p>

<p>zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí ➤ dává do souvislosti nevhodné chování, špatné svědomí a strach z trestu ➤ rozlišuje různé způsoby násilí neslučitelné s právy dítěte včetně odmítání rasismu ➤ hledá možnosti prevence násilí ve skupině vrstevníků ➤ pokouší se analyzovat způsoby chování a jednání i vlastnosti osobnosti, které vedou k (ne)úspěchu ➤ uvědomuje si svoje kladné vlastnosti ➤ zamýšlí se nad riskantním chováním ➤ zaujímá stanovisko k nedodržování pravidel a kázně ve sportu, silničním provozu ➤ řídí se dopravními předpisy pro chodce a cyklisty ➤ umí vyjádřit své názory na sexuální zneužívání ➤ umí správně postupovat při poskytování první pomoci ➤ chápe význam první pomoci pro záchranu života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prevence úrazů ➤ skupina vrstevníků a násilí, šikana, agresori a oběti, legislativa ➤ vytváření zdravého sebevědomí ➤ příčiny a formy sexuálního zneužití, prevence ➤ sexuální kriminalita ➤ zásady první pomoci, důležitá telefonní čísla, vybavení domácí lékárničky ➤ ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus ➤ klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí ➤ kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci ➤ nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomí si podobnosti a rozdílnosti mezi lidmi ➤ porozumí biologickým, psychickým a sociálním změnám v období dospívání ➤ analyzuje odlišnosti a hledá podobnosti mezi dospívajícími chlapci a děvčaty ➤ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová 	<p>Sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ životní cyklus, dospívání ➤ sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost ➤ pohlavní orgány muže a ženy ➤ tělesná, duševní a sociální zralost ➤ předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy 	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace</p> <p>MV – lidské vztahy (tolerance a respektování odlišností mezi rasami)</p> <p>Př – savci, anatomie a fyziologie lidského těla</p> <p>Vv – encyklopedie výtvarného umění, koláž „Fáze vývoje lidského jedince“</p>	<p>Spolupráce s SVC</p> <p>Lužánky: program „Rodina, láska, sex a já“</p>

<p>k opačnému pohlaví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyjádřit vlastní pocity spojené s dospíváním ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování ➤ vyjadřuje se ke vztahům mezi dospívajícími a dospělými ➤ hledá kompromis ve vztazích s dospělými	<p>pohlavní identity</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ antikoncepce ➤ pohlavní choroby ➤ rozmnožování, vývoj plodu	Čj – vulgarismy v období dospívání	
--	--	------------------------------------	--